

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

VOLUME XXIII.—LETO XXIII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (ČETRTEK) MAY 2, 1940.

STEVILKA (NUMBER) 104

Kratke vesti iz življenja in sveta

NEUMNO
PITTSBURGH, Pa., 1. maja. — Nemški krogi pravi da je ponudba Pittsburških delavcev, ki pripelje Adolfa Hitlerja pred Ligo narodov, prenehanje, da bi se jo resno vzelo. Nemoma se zdaj enkrat tudi razmišljamo z nacisti. — Op. (zapisništva).

IZKAZIJA KURSKO-KLANCEV
PITTSBURGH, Pa., 1. maja. — Tukaj je bil dan preden poziv za mobilizacijo Kurških Klanca. V nekem časopisu je oglas, v katerem se poziva mobilizacijo članov, ki so nemudoma javijo pri ustreznih svojce organizacije.

ROOSEVELTOV TRETJI TERMIN
PITTSBURGH, Pa., 1. maja. — Tukaj je bilo v torek veliko zborovanje delavcev na katerem je pozival Allen J. Ellender, demokratski član, predsednika Roosevelta, naj kandidira za tretji termin.

FRANCOSKEGA LOPOVA
NEW YORK, 1. maja. — V dom Johna Edena, 42 let starega brezposelnega delavca, je vlomil neki francoski lopov, ki je Lee-a ubil, njegovo premoženje pa posilil. V drugi sobi našel dva sinova zakonskega partnerja.

REX JE ODPLUL IZ ITALIJE
NEW YORK, 1. maja. — Italijanski parnik Rex je odplul iz New Yorka, kamor so ga poslali v nevarnost zaradi nemirnosti v Evropi.

FRANCOSKI JE NASEL
NEW YORK, 1. maja. — Nekaj človek je poslalo lovskemu čuvaju, da je ustrelil perisjsko kokošo, ki je zdaj prepovedano streljati se je kaznoval z globami.

FRANCOSKI JE NASEL
NEW YORK, 1. maja. — Nekaj človek je poslalo lovskemu čuvaju, da je ustrelil perisjsko kokošo, ki je zdaj prepovedano streljati se je kaznoval z globami.

FRANCOSKI JE NASEL
NEW YORK, 1. maja. — Nekaj človek je poslalo lovskemu čuvaju, da je ustrelil perisjsko kokošo, ki je zdaj prepovedano streljati se je kaznoval z globami.

FRANCOSKI JE NASEL
NEW YORK, 1. maja. — Nekaj človek je poslalo lovskemu čuvaju, da je ustrelil perisjsko kokošo, ki je zdaj prepovedano streljati se je kaznoval z globami.

FRANCOSKI JE NASEL
NEW YORK, 1. maja. — Nekaj človek je poslalo lovskemu čuvaju, da je ustrelil perisjsko kokošo, ki je zdaj prepovedano streljati se je kaznoval z globami.

Nemške čete se umikajo iz Rorosa okraja, ki so ga zasedle angleško-norveške čete

Pomorska in zračna bitka ob zapadni obali Švedske. — Angleži potopili neko nemško transportno ladjo, druga ladja pa je v plamenih.

STOCKHOLM, 1. maja. — Švedski radio pa naznanja, da so bile nemške čete poražene pri Otti, 20 milj južno od Dombasa, kjer so utrpele velike izgube. Norveške oblasti naznanjajo, da je izjavil neki ujeti nemški častnik: "Naš umjk je bil potreben, ker so nam bile prerezane naše komunikacijske črte." Norveške čete so vstopile v predmestja Rorosa okoli petih zjutraj, takoj zatem, ko so se iz mesta umaknili Nemci. Ne ve se še, da li je bil nemški umik samo strateška poteza, ker morda Nemci pričakujejo ojačenj. Te vrste strategija je namreč zelo priljubljena pri nemški armadi. Prav tako še ni jasno, da li bo imel ta umik iz Rorosa vitalni učinek na postojanke v Trondheimu.

Roosevelt bo kandidiral za tretji termin samo na zahtevo ameriškega naroda

Tako izjavlja njegov sin Elliott, ki pa dostavlja, da ve o predsednikovih privatnih namelih le toliko kolikor ve vsak povprečni državljan.

FORTH WORTH, Tex., 1. maja. — Elliot Roosevelt je danes izjavil, da se bo njegov oče, predsednik Roosevelt, odločil "baš pred demokratsko narodno konvencijo ali pa tekom iste, ali bo kandidiral za tretji termin ali ne."

Mladi Roosevelt je izjavil v svojem govoru po radiu, da bi se njegov oče odločil kandidirati za tretji termin samo v slučaju, če bi ljudstvo to zahtevalo, zato tozadevni odlok ni v njegovi moči. "Za nešteto krat sem slišal člane naše rodbine izraziti željo, da upajo, da bo mogoče predsedniku umakniti se v privatno življenje, ko poteče njegov sedanj termin, in sicer v njegov lastni prid in tudi v prid vse družine," je rekel Rooseveltov sin.

Sicer pa je Elliott Roosevelt izjavil, da ve prav toliko o tozadevni očetovih namelih kakor kateri koli drugi državljan. So di pa, da bo podal njegov oče svojo tozadevno izjavo ob času demokratske konvencije v Chicagu.

EKSEKUCIJA DVEH RO-PARSKIH MORILCEV

Wethersfield, Conn. — V torek večer sta bila tukaj usmrčena na električnem stolu 32-letni Vincent Cots, Jr., iz Middletowna, in 35 let staro Ira A. Weaver iz King Mountain, N. C. Usmrčena sta bila, ker sta v roparskem napadu ki jima je vrvel 6 dolarjev, ubila Josepha E. Drippsa, lastnika neke prodajalne.

Pomladanska veselica

Dom Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave. priredi v nedeljo 5. maja v lastnih prostorih pomladansko veselico s plesom za katerega bo igral Louis Trebar orkester. Začetek ob 5. uri popoldne do 10. ure zvečer. — Vstopnina 25c.

Seja kluba 49
Članstvo kluba št. 49 JSZ se opozarja, da se bo vršila klubova redna seja za mesec maj jutri zvečer ob osmih v prostorih čitalnice Slovenskega delavskego doma na Waterloo Rd.—Tajnik.

Odlok vrhovnega sodišča v zadevi delavcev v mlekarnah

Zastopnik brokerjev je izjavil, da bo nemudoma vložil priziv pri vrhovnem sodišču Zed. držav.

Vrhovno sodišče države Ohio je včeraj potrdilo veljavo kontrakta zaprtje delavnic med 56 glavnimi clevelandskimi mlekarnami ter med Milk and Ice Cream Drivers' and Dairy Employees' unijo, zaradi česar bo moralo iz businessa okoli 300 mlekarskih brokerjev. "Mi bomo nemudoma vložili priziv pri vrhovnem sodišču," je rekel Charles Auerbach, zastopnik in svetovalec brokerjev. "Storili bomo vse, kar je v naši moči, da preprečimo, da ne bodo šli ljudje popolnoma iz businessa."

Kontrakt med mlekarnami in unijo je bil podpisan jeseni leta 1937 in sicer potem, ko so prevažalci mleka zagrozili s stavko. V tem kontraktu je tudi klavzula, ki določa, da smejo mlekarnarje razpčavati oziroma razvažati svoje mleko samo z delom ljudi, ki so člani unije, in istočasno se zabranjuje individualnemu brokerju, da bi postal član unije. Brokerji so kupovali mleko od mlekarn, nakar so ga sami naprej na drobno prodajali.

Ta klavzula, pravijo brokerji, pomeni zaroto za kontrolo prodaje mleka in za določanje mlečnih cen.

Praznovanje 1. maja v Rusiji

MOSKVA, 1. maja. — Tukaj se je z običajnimi slovesnostmi praznoval prvi maj. Na tribuni na Rdečem trgu so bili zbrani sovjetski veljaki, njim na čelu Stalin, Molotov in maršal Vorosilov.

V svoji prvomajski deklaraciji na rdečo armado je maršal Vorosilov izjavil, "da ni v naturi boljševikov, počivati na lavirkah, zato moramo nemudoma eliminirati in odpraviti vse nedostatke, ki so se javili v vojni s Finci.

"Sovražnosti zadnjih mesecev so obogatile rdečo armado z važnimi izkušnjami," je dejal Vorosilov. "Zdaj moramo študirati te izkušnje ter si prizadevati, da se z njimi okoristimo."

Zatem je Vorosilov izjavil, da mora biti sovjetska armada neprestano budna in čuječa proti nenadnemu napadu, "ker so imperialistični vojni hujskači več ko enkrat poskušali in bodo še poskušali, da naperijo ost svoje vojne proti Rusiji."

Podobno deklaracijo je izdal admiral Nikolaj Kuznecov, vrhovni poveljnik sovjetske vojne mornarice.

Delo na SNPJ farmi

Člani SNPJ, ki imate prost čas in ste voljni pomagati pri urejanju izletniških prostorov SNPJ ste prošeni in vabljeni, da pridete v soboto zjutraj ob 9. uri pred S. N. Dom na St. Clair Ave., odkoder se odpeljemo na našo SNPJ farmo. — Predsednik.

Rojstvo
Pri družini dr. in Mrs. L. A. Starc 7417 Decker Ave. se je oglasila teta štoklja ter pustila krepkega sinčka. Mati in dete se nahajata v dobrem stanju. Naše čestitke!

Delavstvo v Penni za tretji termin preds. Roosevelta

Delavstvo ne bo obsojalo človeka, ki je storil toliko zanj, kot je storil Roosevelt.

PITTSBURGH, Pa., 1. maja. — Delavska federacija države Pennsylvanije, ki je pravkar slišala Williama Greena, predsednika Ameriške delavske federacije, napadati Johna L. Lewisa, predsednika CIO organizacije, in sicer zaradi "nelojalnosti do Roosevelta," se je danes sestala k posvetovanju in pregledu resolucij, ki priporočajo indorsiranje tretjega termina predsednika Roosevelta.

George Frazier, predsednik pittsburške Bakery Drivers' unije, je izjavil, da je njegov local apeliral na Mr. Roosevelta, naj še v tretje kandidira. "Delavstvo v Pennsylvaniji je od strani republikancev mnogo trpelo in ne mara več tega trpljenja," je izjavil Frazier. "Zato ne moremo obsojati človeka, ki je storil toliko za nas, kot je storil Mr. Roosevelt."

Habsburžan Otto je odpotoval nazaj v Evropo

Oton napoveduje anarhijo v Evropi, če bi zmagal Hitler. Nacijski režim bo padel in mora pasti.

NEW YORK, 1. maja. — Nadvojvoda Oton, pretendant na avstrijski prestol, je odpotoval včeraj z letalom "American Clippers" preko Lizbone nazaj v Pariz. Ob svojem odhodu je izjavil, da bo v Evropi nastala anarhija, če bo Hitler zmagal, kar pa je seveda neverjetno.

"Taka anarhija bi brez dvoma prizadelo ekonomsko varnost vseh držav, vključno zapadno hemisfero," je rekel časnikarjem ob odhodu.

Toda dodal je, da "bo nacijski režim padel in da mora pasti," ker temelji "na sovraštvu, brezbožstvu in tlačanstvu." Dalje je dejal, da vključenje nemških plemen v nemški rajh, kakor na primer Poljakov, Čehov, Dancev in zdaj Norvežanov, mora privedi do revolucije v notranjosti rajha."

V imenik potnikov se je vpisal kot "Otto de Bar," pod rubriko, kjer mora vsak potnik navesti svoj poklic, pa je zapisal, da je brez poklica.

Poroka

Poročila se bosta v soboto Mr. Edward Hudolin in Miss Hilda Jerancic, oba iz Trumbull, Ohio. Poroka se bo vršila ob 11. uri popoldne v slovenski cerkvi v Madison, Ohio. Želimo obilo sreče!

Koncert in igra

V nedeljo 5. maja priredi Mlad. pev. zbor "Slavčki" koncert in igro "Sokratov god" v S. N. Domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 3. uri popoldne. Za ples zvečer igra Eddy Zay orkester. Občinstvo je v ljudo vabljeno.

V bolnisnici
Mr. Ludwig Mandel, 1920 E. 140th St. je bil odpeljan v Women's bolnišnico, kjer je bil operiran. Prijatelji ga lahko obiščejo; nahaja se v sobi št. 9.

ITALIJA ZAGOTAVLJA, DA NE NAMERAVA VSTOPITI V VOJNO

Italija se pred vsako odločno potezo zaveznikov prihuljeno povleče nazaj.

ZAVEZNIKI BAJE NE BODO BOMBARDIRALI RIMA
RIM, 1. maja. — Danes se je radi ogrozevalnega zadržanja Italije ter zaradi njenih javnih groženj, da se bo pridružila Nemčiji v sedanji vojni. Ostali važni razvoji — Drugi današnji razvoji so sledeči: Agencija United Press je doznala iz avtorativnega vira, da so vse vojskujoče se države privatno zagotovile sv. stolici, da ne bodo bombardirale Rima, čeprav stopi Italija v vojno. Pričeli so se razgovori za izboljšanje odnosov med Nemčijo in Vatikanom. Tozadevne razgovore sta pričela msgr. Cesare Orsenigo, apostolski nunciu v Berlinu, in dr. Bernardo Attolico, italijanski poslanik v Berlinu, ki je bil te dni imenovan za italijanskega poslanika v Vatikanu.

Angleški poslanik sir Noel je šel v Chigi palačo k italijanskemu ministru zunanjih zadev, da ga obvesti, da je angleška vlada zaprla Sredozemsko morje angleških ladjam, katerim je odločila druge smeri, in sicer za-

Angleški poslanik sir Noel je šel v Chigi palačo k italijanskemu ministru zunanjih zadev, da ga obvesti, da je angleška vlada zaprla Sredozemsko morje angleških ladjam, katerim je odločila druge smeri, in sicer za-

Odplutje francoskega parnika "Le de France" iz newyorškega pristanišča

Parnik je sivo pobarvan in natrpan z 12,000 tonami raznih vojnih potrebščin.

NEW YORK, 1. maja. — Francoski luksuzni parnik "Le de France", na katerem pa ni danes nobenega sledu kakega luksuza, kajti vse dragoceno pohištvo in slike so bile vzete s parnika ter sprejlene, je danes popoldne ob 4:55 odplul iz newyorškega pristanišča. Parnik, ki je sivo pobarvan, je natovorjen z letali in ostalimi vojnimi potrebščinami, katere pelje neznanu kam.

JAPONCI V BOLGARIJI

SOFIJA, Bolgarija, 30. aprila. — V Bolgariji je bila danes otvorjena močna japonska trgovinska kampanja. Iz oglaševanja v časopisju in iz soudeležbe na mednarodnem sejmu v Plovdivu, je razvidno, da sta dobili Nemčija in Italija v Japonski tekmovalko za bolgarski trg.

Poleg Japonske je edina novodošlica na sejmju Rusija, ki ima razstavljenno mašinerijo. — Sejm je odprl bolgarski premier Bogdan Filov ob navzočnosti celotnega kabineta, celokupnega diplomatskega zbora ter delegacij Nemčije, Rusije, Švice, Grčije, Jugoslavije in Rumunije.

ANGLEŽI PRI POLJSKI ARMADI

PARIZ, 30. aprila. — Danes je dospelo semkaj osem članov angleškega parlamenta, ki bodo obiskali poljsko armado v Franciji. Pregledali bodo razna poljska taborišča, nakar bodo odpotovali na fronto. Delegacijo je sprejel in pogostil poljski premier in vrhovni poveljnik poljske armade, general Wladislaw Sikorski.

TATVINA DRAGOCENE OGRICE

New York, 30. aprila. — Mrs. Leon Gillespie Brown, stanujoča na Park Ave., v New Yorku, je bila iz njenega stanovanja ukradena dragocena biserna ogrlica (ovratnica), vredna \$75,000, dalje krznina v vrednosti \$5,000 in več drugih manjših predmetov. Sreča v nesreči je, da dami vseeno ne bo treba iti na relief, niti se ji ne bo treba ogledati za WPA delom.

SLOVASKA STRANKA NA MADŽARSKEM

BUDIMPESTA, 30. aprila. — Slovaki, ki žive na Madžarskem, so ustanovili danes svojo lastno, Slovaško krščansko stranko. — Smoter stranke je, ščititi interese slovaške manjšine na Madžarskem, v soglasju z madžarsko konstitucijo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po razpisatelju v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50	
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....	\$6.00	
za 6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....	\$2.00
za Zedinjena države za celo leto.....	\$4.50	
za 6 mesecev.....	\$2.50; za 3 mesece.....	\$1.50
za Evropo, Južno Ameriko in druga inozemska države:		
za celo leto.....	\$8.00 za 6 mesecev.....	\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PRITISK NA JUGOSLAVIJO

Bliskanje berlinske in rimske propagande se utrinja bliže in bliže Jugoslaviji. Toda mnogo bolj resen kot tak psihološki pritisk, je prizor "spontane" anti-jugoslovanske demonstracije v Florenci, ukazane — kakopak — po fašističnem režimu. Italijani so planili po pretvezi, ki so jim jo nudili nekaki obskurni letaki, razdeljevani po Ljubljani, na katerih je stalo, da mora Italija vrniti Jugoslaviji severno jadransko obal, Primorje in Krasi. Te male cirkularke je vzela Italija pod drobnogled ter naredila iz njih diplomatski incident prve vrste. Italijansko časopisje je pričelo goziti Jugoslaviji, češ, naj slednja nikar ne dovoli zaveznikiških vplivov v svoji sredi.

To je perfekten vzorec tehnike, ki se je poslužuje osišče, zato ne bo naredil vtisa na nikogar; kvečjemu more ta vzorec služiti za kazalo, s čigar pomočjo vidimo, kaj se kuha zdaj v pekleni kuhinji osišeča.

Med Jugoslavijo in Italijo so vladali dobri odnosi vse od leta 1937, ko sta obe državi sklenili, pokopati svojo bojno sekuro. Toda sedanje "demonstracije" v Florenci pa kažejo, da Italija preizkuša jugoslovansko reakcijo, če morda celo javno ne izziva spora. To pa je nevarna igra, kar utegne Italija spoznati na svoji lastni koži.

HVALISANJE ŠVEDSKE

V radijskem govoru, v katerem je opravičeval Nemčijo zaradi njenega vpada v Norveško, se je nemški minister Ribbentrop doteknil tudi Švedske, kateri je naredil laskav poklon. Ribbentrop je izjavil, da od "vseh komunikacij in dokumentov, ki so prišli pred oči nemške vlade, je Švedska od vsega početka resno in pravilno telmačila svojo deklaracijo nevtralnosti in ni storila v vsem tem času ničesar, kar ne bi bilo v soglasju s to njeno deklaracijo."

Toda to izpričevalo zdravja, ki ga je dal nemški minister zunanjih zadev Švedski, ne bo nudilo Švedom kaj prida olajšanja z ozirom na njihovo stanje, v katerem so se znašli po invaziji Norveške. Zakaj Hitler je že šestkrat dokazal, da njegova beseda velja samo dotlej, dokler je ne vzame nazaj; da je njegova metoda sledeča: ena žrtev od svojemu času; da proslavlja vrline vsakega naroda, dokler ga ne uspava v varljiv sen varnosti, v katerem naj sniva, dokler ga ne zakolje.

K vsemu temu nam nudi klasičen primer Poljska. V poletju leta 1939 je bil Hitler pripravljen, napasti Poljsko pod pretvezo, da je dosegla vrhunec poljska "agresivnost" in poljska "grozovitost," ki se nadaljuje "že leta in leta." In komaj nekaj mesecev pred tem, ko njegove oči še niso bile uprte v Poljsko, temveč v Češko-slovaško, pa je imel Hitler o Poljski reči sledeče: "Tukaj je bilo treba najti pot sporazuma, katero pot smo tudi našli in jo razširili... Vsi smo prepričani, da bo prinesel ta sporazum trajno pomirjenje med Nemčijo in Poljsko... Mi smo dvoje ljudstev. Zato moramo živeti."

"Dokazi" o "zločinih" Poljske, so prišli šele pozneje, ko se jih je sfabriciralo, ko je dozorel čas za to. Pa tudi "dokazi" o švedskih "zločinih" bodo na roki, ko bo čas dozorel in ko bo Hitler pripravljen, udariti na Švedsko. In ko napoči ta čas, ne bo štel nič to, kar Ribbentrop danes zagotavlja in govori. V Stockholmu se bodo našli inkriminirajoči dokumenti, kakor so "se našli" zdaj v Norveški, iz katerih je razvidno "da so hoteli Angleži v sporazumu z Norvežani vdreti v deželo..." Ko napoči pravi čas, bodo nacisti tudi v Stockholmu "odkrili zaroto," nakar bo šla nacijska propaganda v akcijo po principu, katerega je Hitler sam ovekovečil v svoji knjigi "Mein Kampf," namreč, da "čim večja je laž, tem večja je verjetnost, da se ji verjame."

"Propaganda je strašno orožje v rokah strokovnjaka. Čim manj je pri propagandi znanstvenega balasta (težine) in čim bolj se pri propagandi računa na emocijo (čustva) mase, tem bolj popoln bo njen uspeh. Zato ne sme propaganda razglašati nobene resnice, ki je v prid nasprotnemu taboru."

Tu imamo torej vsaj eno prepričanje, kateremu je ostal Hitler lojalna in zvest.

UREDNIKOVA POŠTA

Planina bo pela

Večina dopisov je sedaj o prireditvah vsake vrste, zato sem se tudi jaz namenil napisati par vrstic cenjeni javnosti, da se tudi tukaj v naši naselbini pripravljata enaka prireditve.

V nedeljo 5. maja se vrši tretji letni koncert pevskega zbora Planina, kateri zbor se trudi in pridno uči, da bo imel koncert več uspeha.

Ker pa enaki zbori veliko žrtvujejo, da doni slovenska pesem na naših odrih, je naša dolžnost, da napolnimo dvorano.

Cenjeno občinstvo od blizu in daleč kakor tudi ljubitelji petja ste prijazno vabljeni, da se udeležite koncerta v nedeljo 5. maja točno ob 7:30 zvečer v S. N. Domu v Maple Heights.

Po koncertu bo prosta zabava in ples.

Na svidenje v nedeljo.

Louis Kastelic

Prireditev Narodnega doma na Denison Ave.

V nedeljo dne 5. maja priredi Dom Zapadnih Slovencev svojo plesno veselico v lastnih prostorih na 6818 Denison Ave. S tem dnevom se otvori poletna sezona. Ker imamo prav lep vrt in je čas, da bomo nekaj naših dreves v cvetju, smo imenovali to veselico "Ples pomladanskega cvetja" ali pa "Spring Blossom Dance".

Začeli bomo zgodaj popoldne in sicer ob 5. uri in rajalo se bo do 10. zvečer. Igrala bo izvrstna godba Louis Trebarja. — Vstopnina samo 25c.

Vabimo cenjeno občinstvo, da se udeleži te veselice in obenem, da si ogleda naš vrt in pikniške prostore v pomladanskem času. Žal, da je bila zima tako dolga drugače bi bilo vse v cvetju. Opozarjamo občinstvo o začetku te veselice. Začeli bomo ob 5. uri popoldne tako, da če bo lepo vreme se lahko sprehatje po vrtu in zaključek bo ob 10. zvečer, da bo vsak imel zadosten počitek za prihodnji dan.

Prvo obletnico Doma pa praznujemo s piknikom v nedeljo 23. junija.

Na svidenje v nedeljo dne 5. maja.

Carl Samanich, tajnik

"Sokratov god" pri Koncertu "Slavčkov"

Zopet se vam nudi prilika, da vidite nekaj novega na odru S. N. Doma. "Sokratov god" je igra, katero predstavlja med drugim tudi doslužnega vojaka, ki pripoveduje na dolgo svoje vojaške doživljanje. Isto je zanimivo za vse boljše polovice, ki imate hude moze in jih ne morete ustrahovati, pridite in videte boste, kako zna Sokratova žena sukati kuhinjski predmet, da se možu ne vidi varno se zoperstavljati. Pomen godovanja vam bo gotovo opisal pevovodja "Slavčkov" Mr. L. Seme.

Igra kot taka ima lepo jedro, isto so vloge v dobrih rokah naših fantov in deklet.

Gotovo vam ne bo žal za ceno vstopnine, 35c v predprodaji in 40c pri blagajni, kajti poleg igre je koncert s krasnimi narodnimi pesmimi, podani po naši mladini ki so po večini že "zauber" dekleta in fantje korenjaki.

Pred šestimi leti smo to mladino klicali, naši malčki, danes v celoti tega ne moremo več, zato ga delujemo še več pažnje polagati na njih požrtvovanje za pouk slovenskih idealov. Kar je našega držimo skupno, vsi za enega, eden za vse, s tem se pokažemo močan narod, ki je vse-

ga spoštovanja vreden v novi domovini.

Vse priredbe naše mladine v materinski in vredna priznanja in sodelovanja starejših.

Zato ste v ljudo vabljeni, da se po možnosti udeležite pomladanskega koncerta "Slavčkov".

Po programu se vrši ples in prosta zabava.

Vstopnina samo za ples 25c.

Na svidenje v nedeljo dne 5. maja ob 3. uri popoldne v S. N. Domu na St. Clair Ave.

Za odbor,

Joseph Trebec

Jugoslovanski radio program v soboto 4. maja

New York, N. Y. — V pismih, ki jih smo prejeli od našega velikonočnega radio programa se je vsak izražal, da bi želeli slišati slovenski program bolj pogosto, ali vsaj pol ure vsakokrat, ko nastopimo.

Kakor sem že prej omenil, to je težko dobiti na veliki postaji. Veseli me pa oznaniti, da bomo začeli Jugoslovanski program, ki bo izvajal vsako soboto popoldne ob 3:45 do 4:00 p.m. E.S.T. na lokalni postaji WBNX—1350 k.c.

Prvi teh programov se bo izvajal v soboto 4. maja ob 3:45 do 4:00 p.m. Na programu bodo imeli priliko nastopiti Slovenci, Srbi in Hrvati, s solo petjem ali z zborom. Vsak, ki bi se rad pridružil našemu programu, soloisti ali pevski zbori, naj meni piše za pojasnila.

Ta program se seveda ne bo slišal tako daleč kot naš velikonočni program na WEAF, slišati bi se pa moral v Connecticutu, Pennsylvaniji in seveda v okolici New Yorka. Zelen bi, da

Noč med pagani

Luskinasto se svetlikajoča črta je ostajala za nami na neizmernem Velikem Oceanu, ko smo pluli s patrolno ladjo mimo Melanezijskih otokov in otočičev južno od Nove Gvineje. Na levi je polzela sončna obla v tajnitvene modro zelene globine prenetajočih se voda, a z druge strani so se zlivali oranžni rušeni in rdeči oblaki v druge, ečje, vijoličaste in žareče sive in tvorili neizmerno krasno baro skupino nad obzorjem.

Končno je sonce zatnilo, le tišina rdeče barve je za nekaj asa ločila noč od dneva. Zatem e nebo potemnilo in zavladala o noč.

Sedela sva s prijateljem, poveljnikom broda na krovu in kramljala. Zakasneli galebi so se aluminijasto belo bleščali v medli mesečini. Črne pošasti so se vile med valovi, med tem ko mi je prijatelj pripovedoval o otokih, mimo katerih smo vozili, o njih prebivalcih, njih šegah in divjaški kulturi.

Posebno me je zanimalo opisavanje brezimenega otočiča v skupini Tukopid. Še se je nočna tančica zvijala med spiralami sajastega dna ladje, ko smo pristali v bližini otočiča. Stisnila sva si s prijateljem roke potem ko mi je zagotavljal, da se vrne drugi dan. Čoln me je odpeljal na obrežje. Tu sva z malajskim spremljevalcem še dolgo mahalala za odhajajočo ladjo, dokler ni izginila v neprodiljivi sivini prebujajočega se jutra.

Zive duše ni bilo na izpregled, le nebroj ptic je žvrgolelo v temno zeleni goščavi mehke melodije. Čez poševo vejo sva napela platno in pod ta primitiven šotor pospravila stvari. Kamor sem se ozrl, sem videl same koksove palme in ogromna figo-

va drevesa, posebno vrsto figove rastline, ki je bila prav za prav ovijalka. Kot priliznjena in hinavska ljubica se privije na nič slutečo palmo, se počasi vzpenja po njej, a ko prileze do vrha, spusti svoje veje do tal, tu se zakoreninijo ter poženo nove mladike. Tako zraste ogromna drevesna skupina, a revna palma v njeni sredini gineva in slednjic strohni.

Medtem je sonce neusmiljeno pritisnilo in iz vlažne zemlje izzermalo olake hlapov, ki so se vili proti nebu kot srebrna tančica ter ovijali krome bližnjih vrhov že ugaslih ognjenikov.

Z Malajcem sva se pripravila na odhod, da pregledava otok. Naglo sva stopala med prašumo, med gostim grmičevjem in visoko travo. Dobro izhojena steza je zavila sunkoma na levo. Pred nami je ležala širša kotlina a na dnu majhno jezero. Okrog in okrog, je obdajala goščava ta gorski biser kot nekaj smaragdno zelen obroč. Bregovi jezera so me spominjali na stare gradove in razvaline v senci orjaških dreves. Tu je bilo polno stopnic in vijug, oken in stolpov, katere so tvorile same čudovite ovijalke najbolj fantastičnih oblik. Od vrha kron do mirne vodne gladine so visele prekrasne, tisočbarvne, na nemogoče načine prepletene cvetlične preproge in se majestetično zibale v rahlem zefiru, ki je z nežnim dihom poljubljaj safirno modro vodo. Odamljen od opojnega vonja neštivilnih lotosovih cvetov, sem v okencu uzrl dvojice žarečih oči.

Hotel sem že poleteti čez jezero ter se vzpeti po ovijalkah, ki so s prelepim cvetjem visele kot zlasti lasje godne vile z okenca, za katerim sem domneval začarano princeso, ki čaka odrešilnega poljuba.

Za trenutke sem se streznil, pograbil daljnogled ter opazoval čudno bitje, ki se je premikalo iz okenca v okence, skakalo od veje do veje kot opica, a bil je človek. Pred seboj sem imel opičjega človeka plemena Yade-Sumba. To plemo sploh ne pozna koč temveč živi pod milim nebom in sredi figovih skupin. Plezajo ko divje mačke, noge imajo kratke, zakrivljene in pločnata stopala. Prsti so razkorajeni na nogah in na rokah in služijo izvrstno za oprijemanje debel. Popolnoma so goli, divje poslikani, ometani z barvano ilovico.

Poleg mene je z napetimi ušesi stal pes, edina "zverina" na tem otoku, kjer ni bilo drugega ko nebrojopic različnih barv in velikosti, nekaj kenguru-podgan in na milijarde strupenega in več kot nadležnega mrčesa.

Ker se moj Malajec, ki je šel, da preišče okolico, še ni vrnil, sem postal zaskrbljen. Sonce se je že nagibalo k zatonu. Šel sem dalje. Brez pravega cilja sem v polmraku taval po goščavi, se spotikal ob korenine, zavedal se glavo v prenizke veje se opraskal ob ostre robove listov ter klical lahkomiselnega Malajca, ko se je toliko zakasnil. Čulo se je bobnanje, ki je bilo vedno glasneje. Zdelo se mi je, da slišim neko tuljenje in piskanje. Tema je postala popolnoma. Taval sem na slepo proti oddaljenemu siju ognja. Noč je bila črna — noč Kristusovega vstajenja.

Ker je bilo aivanje in bobnanje čisto blizu, sem previdno lezel dalje in slednjič videl med debli prvi sij plamenov. Polzel sem kot pošastna senca od debela do debela, legel na tla med grmičevje, se zvijal dalje ko kača, dokler nisem pred seboj zazrl velikanskega ognja, kateri mi je za hip odzvel vid.

Ko sem se privadil svetlobi, sem zazrl pričarano sliko nepokisnih grozot. V sredini jase je

gorel ogenj, okrog katerega je plesala skupina golih spačenih prikazni. Bill so to ljudje-opice. Moja groza je bila še večja, ko sem v krogu okrog trate zapazil bele človeške okostnjake, ki so se strašno režali početju živih sorodnikov.

Bili so okostnjaki mrtvecev, ki jih tu ne zagrebajo temveč izpostavljajo na mrviljšča, da jih mrvilje popolnoma ogledajo. Nato zabijejo kol v zemljo, na vrh nataknejo lobanjo, a ob njej na okrog povežejo druge kosti. Tako je stalo pred menoj petdeset takih pošasti. Ob njih vnožju so sedela druga živa strašila — bile so to žene divjakov. Gole z visečimi grudmi, ometane z ilovico, so kričale in kazale prazna usta, z njimi otroci. Ko otroci dobijo zobe, jim prednje izpulijo, "da so lepši" a ostali kočniki so črni in slabi. Lasje so dolgi, prepleteni z listi palm, polni mrčesa in koksovega olja in štrlijo na vse strani ko godice ježa.

Zenske ne plešejo, ker je to za njih "tabu". Moja groza pa je dosegla višek, ko sem na tleh na kolu privezanega zagledal Malajca. Ogenj je pojenjal. Bled mesec se je skrival za redke oblake, da si prihrani pogled na ta grozotni prizor. Gruča se je razklenila. Iz nje je stopil divjak — glavaj z zaostrenim količkom v roki in se približal Malajcu.

Kot blisk mu je količek zabodel v treh ter naglo potegnul navzgor. Čul sem samo nečloveški krik — hotel sem skočiti pokonci ter zagrabil samokres. Takrat je po meni začelo padati nekaj težkih teles — otepal sem se se divje branil, a slednjič sem bil v strnjeni gruči divjakov.

Tako zavarovanega so me privleli pred družbo in me privezali na kol. Šele zdaj so potegnili z mene, kar se je le dalo izpod vezi. Bobnanje je prekinilo moje razmišljanje o tem, kaj me čaka, in videl sem, kako so se domačini pripravili za moje predmete.

Mesec je bil krvavo rdeč, narava je brezsrčno zrla name. Poglavar se je polastil mojega samokresa, ga radovedno ogledoval in otipaval, dokler se ni sprožil. Trenutek mrtvaške tišine — nato grozen krik in vsa družal je kot strela zbežala v črno noč. Le Malajec s prazno trebušno votlino poleg mene in jaz sva delala družično okolič stojčim, grozno se režečim okostnjakom. Čez dolgo so se začeli divjaki previdno vračati, drug za drugim, ko divji mački. Bobni so ponovno zaropotali — divji ples se je iznova začel pod zvezdnatim nebom.

Vedno bolj in bolj se je krog ozil, čakal sem le, kdaj se bo odprl in iz njega izstopil starešina z zaostrenim količkom. Vročje mi je bilo kljub hladu, ki ga je prineslo bližajoče se jutro. Glavar se je previdno sklonil naglo zagrabil samokres, ga zmagoslovno dvignil nad glavo, občudovan od podložnikov, in ga vrgel v žerjavico.

Iz žarečega oglja se je čulo pet zaporednih detonacij. Iskro so švigale v zrak — nečloveško rjovenje je pretrgalo divjo noč — tolpa je teptaje se med seboj, z očmi, polnimi groze, planila in se zaletavala v preplašene okostnjake, ki so mrtvaško zarostljali, nato pa izginila v črnih sencah prašume.

Pred menoj so se škodoželjno režali ogledani okostnjaki. Zarzrl sem široko odprte z grozo in stekleno me zroče oči Malajčeve. Dolga črna črta termitom podobnih mrviljev je ležala v njegovem trebušno votlino. Velika kenguru-podgana je v velikih lokih priskakala na pozorišče, a ob pogledu na mrvilje se je naglo obrnila, se zapletla v Malajčevu

ŠKRAT

No ja, John Bukovnik je... da že prej vedel, da bo... delal zraven njegovega... 20 bowling alleys na E... cesti. Sedaj bo lahko vsak... jemal premikajoče slike... mu bo Grdina lahko kazal... delajo Joe Demšarjevi... Ko sem bil zadnji soboto... ulici sem videl imenite... So imeli medalje, daljnog... nrčate, krampe motike na... ko rečeno, nekaj so meril... do Zdešarjeve trgovine. Na... ko poizvedovanje so mi p... li, da bo šel tam ajenpon... nost do Starmanove mlek... tam bo zavil na desno in... v Genevo. Prvi štacion bo... Zupančič in tako naprej... vseh naših farmarjev. Prav... Cile Grobolshek.

Še en plumber v Euclidu... Če so prej vedeli, saj bi... štorkljo lahko ujeli, ki je... sla sinška k družini Frank... Mary Doly na 20326 Miller... S tem je Jims Pograjc... stari oče. Dobro došel! Če... sprejemam tudi jaz.

Za koncert Slavčkov v... 5. maja se dela velike priprav... Razobesili bodo električne... nike okrog Narodnega doma... boste lahko slišali zunaj... boste mogli notri. Kupite vs...

Slabo za tiste moške, ki... prihajali pozno domov in so... li dober izgovor, da niso m... najti prave ceste zaradi... številni na vogalih. Sedaj je... kouncilman Kovačič dal na... na vseh cestnih vogalih... številke in s tem se je žene... prikupil. Treba je pogledat... vodne kanale pa Slovenski... levart, ki nima nič drevje... Norwood Rd. Te dni sem d... delo več ljudi kot vsi naši p... tikaši. Avto mekenike, kar... terje, plumberje, električn... per hangarje, vozničke, tim... zidarje in našega Spelka, k... la ograje. Kar naš kouncilm... potrebuje, je velika tabla, d... zapisal, koliko delavcev se... za kakšno delo, zato pridejo... dje na njegov ofie v tem čas...

Prosimo ne zamerite. Tole je prvič, ki se tiče... tra Zgaga pri "Glas narodu... Sem slišal, da dela samo 4... na dan. No ja, saj 4. ure bi... jaz delal. Skebat pa ne gre...

Joe Pograjc

črevesje, zatem pa naglo izgr...

Tedaj je ozračje pretreslo... čan strel. Patrolna ladja. Zas... šal sem veselo lajanje psa... dolgo zatem je prisopisal... prepoten moj prijatelj se... stvom. Opročen sem bil vozi... bilo treba prijatelju dolgih... kladanj, krepko sva si stisn...

Vrnili smo se. Malajca... vzeli s seboj in mornarji so... pogreznili v morje, katerega... love so se zaspano zibali ter... njavo božali vlažno obal... to z nežnim, ko zamet mehkih... vedno sveže zeleno rumenin... dim je veselo silil iz okost... in z njim vred sem se tudi... in poslavljal od neprijaznega... manj privlačnega otočiča.

MARA HUSOVA:

2

»ŽIVA PLAMENICA«

POVEST

2

Ze dva meseca je bila Zala v službi v daljnem južnem mestu, vsa polna novih vtisov tujega kraja in novih ljudi. Zbrala se je malo in začela urejvati svoje stanovanje. Velika svetla soba, opremljena z belo opravo, je bila njen novi dom. Vse je bilo skromno, a polno luči in domačnosti. Imela je prijazno staro gospodinjjo, ki jo je sprejela v svojo hišo kakor domačega človeka.

Zlagala je knjige. Skrbno jih je ogledovala in obzirno brisala vsako posebej. Knjige so bile njena ljubezen in strast. Na gornjo policjo so prišli njeni najljubši pisatelji. Nekaj snopičev pesmi je bilo posejanih vmes. Niže je dobila mesto filozofija. Vsi mogoči pisatelji so bili zastopani. Med njimi in na spodnji polici so se tiščale knjige iz socialne vede, vseh pravcev in šol od Aristotelove Države do Marksovega Kapitala. Po kotih in predalih so se samevali prevodi ruskih in drugih velikarov.

Ta Zalina knjižnica je bila zvesto ogledalo njene mlade duše, ki je z gorečo duhovno lakomnostjo gohtala vse, kar ji je prišlo pod roke, brez reda in vodstva, tako da je nagrmadila v sebi veliko znanja, v katerem se še sama in spoznala. Njen duh, lačen resnice in odgovorov, se je gubil spričo mogočnih zapletenih sistemov, ki so si medsebojno nasprotovali, ter se vračal nenasičen in razočaran sam vase. Njena največja slast pa so bila dela pesnikov. Njen razum se je pri njih učil in njeno srce se je naslanjalo z njihovo lepoto.

V mavrični pisanosti in lahкотnosti narodnih pravljic pa se je njen nemirni, vedno iščoč duh vselej rad spočil. Zala je bila v svojem bistvu rojena pesnica.

Zadnji čas, ko je bila vsa zaposlena s svojo službo in ji je bilo vse novo in zanimivo, ni utegnila veliko misliti nase in na

vprišanja, ki so jo mučila. Prvi vtisi so se polegali, čas je mineval. Zala je vse redkeje prejemala pisma svojih sošolk in sama vse redkeje odgovarjala nanje. Vživljala se je v svoj poklic. V službi je bila vestna in točna, a kaj kmalu je spoznala, da služba ni tisto, kar je pričakovala. Akti, prepisi, računi, statistika, neštevilni stebri samih dolgočasnih števil. "Kako je to zmeraj enako, dolgočasno, vedno se ponavlja, in prav za prav maloverdno ter nepotrebno delo," si je priznala po šestih mesecih službovanja.

"Kako bom vzdržala do kraja?" se je v strahu vpraševala. "Moraš, tvoj kruh je to!" je odgovorila njena zgodnja, s skrbmi obtežena mladost. "Ne zadovoljuje me!" "Kdo te to vprašanje? Najprej bodi, živi, potem šele glej više in dalje", je odgovarjal razum.

"Gospodična, navadili se boste, kakor sem se privadil jaz in mnogi drugi pred menoj", jo je tolažil starešina, gospod Molek. Zala se je ustrašila: "Ali bom tudi jaz tako po dvajsetih letih službe?"

"Prav tako kot jaz!" ji je odgovoril stari gospod z redkimi lasmi, po katerih sta pisarniški prah in stanovanjska plesen dokaj zgodaj posula svoj pepel. "Saj ni treba zakopat v pisarno vsega svojega življenja. Jaz na primer gojim čebele. Veliko veselje imam z njimi", je rekel priletni arhivski uradnik, ves slaboten in rjav od dolgoletne službe.

"Jaz pa v prostih urah delam ročna dela", je rekla postarna gospodična z dolgim, suhim in žilavim vratom za pisalnim strojem.

"Jaz pa imam družino. Preživljati se moram in zato služim. Prvo je moja družina in potem vse drugo", je menila gospa za blagajno.

"Zakaj pa se ne poročite, Za-

la?" je iznenada zopet povzela gospa pri blagajni. "Slišala sem, da hodi za vami inženir Kovač". "Tudi jaz se le preživljam", se je umaknila sitnemu odgovoru Zala.

"Saj res, tudi jaz sem nekaj slišal", je dejal gospod Molek. "Nič nimam z njim", je kratko zavrnila neumestna vprašanja.

"Nič, seveda nič. Zakaj bi se pa ne vzela?"

"Začetnica sem! Človek ne more kar tako v zakon; sicer pa so to le prazne govornice. Nisem še niti pomislila na to, tudi inženir ne sanja o rečeh, ki mi jih tu dobite", je odločno odbila Zala.

Nekaj časa je bilo v pisarni vse tiho.

"Vi ga gotovo ne marate?" je povzela besedo stara gospodična Bracarjeva.

"Za može že ne." "Maram, ne maram!" se je spet oglašil starešina. "Pred vojsko so še tako rekli. Danes pa so ljudje drugačnih misli. Ljubezen — prazne marnje! Na vse se človek privadi. Tudi na zakon brez tiste zabele, ki ji pravimo ljubezen!" se je zdaj razvnel stari gospod.

Zala je iz vljudnosti molčala. Predobro pa je vedela, da je ljubezen mnogo, mnogo več ko samo prazne marnje. V sebi pa je že davno odločila, da če se kdaj sploh omoži, se poroči le iz ljubezni.

Ura je odbila dvanajst, uradniki so hiteli h kosilu. Zala je pospravila po svoji pisalni mizi ter se tudi sama oblačila za odhod. Moder, že dvakrat predelan plašč se je ovijal njenega jedrega telesa, kakor da je ulit na njem. Majhen klobuček si je potisnila na čelo, zapela rokavice in se zamišljeno obrnila k vratom.

"Tako ste čedni in nared, da vas je kar veselje pogledati!" ji je podvil pripravnik Miholič. Zala se mu je nasmehnila v pozdrav in urno odšla mimo.

V gostilni Pri zlatem soncu so jedli skoraj vsi mestni uradniki.

ki. Debeli in prijazni krčmar je s ponosom trdil, da hrani tako rekoč vso mestno gospodstvo in vse, kar predstavlja oblastvo. Zala se je zamudila. Tovarišice pri njeni mizi so že pospravile juho.

"Nekam kasni ste danes", je rekla Zali gospodična Avramovičeva, poštna uradnica, suho in razdražljivo dekle v bolj poletni življenski dobi.

"Človek se včasih zamudi..." jo je pomirila gospodična Zajčeva, učiteljica, ki je bila Zalinih let, vesela plavalaska obilnih telesnih oblik. "Nič ne de; saj niso še vsi tukaj", se je izgovorila Zala. "Ph, moški, ti tako niso nikdar točni", je mrmrala Avramovičeva. Zala se je nasmehnila ter vzela klobuk z glave. Komaj je sedla, je že prišel inženir Kovač in kmalu za njim gospod Trček, bančni uradnik. Oba fanti tridesetih let, zabavna in vesela. Po kratkih pozdravih sta jedla z obilnim tekotom.

Tako je bilo zbrano vse omizje. Velika dvorana se je polnila. Pri okroglih mizah so kosili uradniki vseh strok in stopenj. Sodniki so bili v kotu, blizu njih policijski in občinski uradniki, dalje učitelji, profesorji in železniški uradniki. Večinoma sami mladi in samski ljudje. Za sosedno mizo so glasno razpravljali o bodoči veselici.

Pogovor o njej je prispel tudi k Zalini mizi.

"Bova pa šla, ne?" je vprašal Trček gospodično Zajčovo.

"Zakaj pa ne?" je veselo pritrdila učiteljica.

"Vi pa z menoj!" je povabil Zalo Kovač. Prikimala je v znak, da sprejme povabilo.

"Jaz pa ne maram v tisti nepristojni direndaj", se je dvignila sitna poštna uradnica.

"Kaj je niste povabili?" je očitala Pavla Zajčeva Trčku.

Po kosilu je spremljal Kovač Zalo domov.

"Zakaj ste zmeraj tako zamišljena?" je hotel vedeti spremljevalec.

"Zmeraj?" se je branila Zala.

"O, da. Kadar kaj vprašam, se vedno ognete pravemu odgo-

voru."

"Ali naj se spovedujem vsak čas?"

"Tako malo sem vreden vaše ga zaupanja?"

"Ne mislim tako, gospod Kovač."

"Ampak?" je dalje silil vanjo inženir.

"Skrbi imam!"

"A, tako. Rad bi vedel, kakšne skrbi ima lepo in mlado dekle."

Zalo je njegovo pokroviteljsko omalovaževanje neprijetno zadelo.

"Skrbi me obleka za nedeljsko zabavo", je skrila svoje misli.

Vprašajoče jo je pogledal. "Ze spet mi bežite. Zakaj?" je otožno odvrnil Kovač. "Jaz vem, da niste tiste vrste ženska, ki samo na kaj takega misli."

"Zadeli ste, na mojo veliko žalost", je resno priznala. "Zdaj pa sem doma. Hvala za spremstvo, gospod!"

"V nedeljo vas bom čakal, gospodična!"

"Saj se vidiva vsak dan, pri kosilu."

"To je malo in tako bežno", je zdrtelo hrepenenje v njegovem baritonu.

"Imava pa v nedeljo ves večer za pogovor", ga je potolažila Zala.

"Danes je šele sredo."

"Hitro bodo minili dnevi. Bojim se le, da vam bo dolg čas ves večer z menoj", je hudomušno skrbela Zala.

"Nikdar bi mi ne bilo preveč!" je strastno odgovoril Kovač ter stisnil njeno roko v svoji, da jo je zabočele.

"Kako ste vihravi!"

"Odpustite!" ji je poljubil roko.

"Zhogom!" se je poslovila Zala.

Mimo je šla gospa Korenova, Zalina starejša tovarišica v uradu. "Videla me je. To bodo ugibali med seboj, pa nič zato, prosta sem!" se je pomirila Zala.

Kovačeva odločna močnatost ji je bila kar všeč.

Inženir Mihajlo Kovač se je šolal na Francoskem. S strokovnim znanjem si je pridobil tudi lahkega poveljnega duha, ki

je učil, da je uživanje vse, najvišji blagor in cilj človeškega življenja. Odpoved, žrtve so bile za takratno duhovno razrvano mladino malo znani pojmi; a kolikor so bili komu znani, so predstavljali le smešne malomeščanske ostanke iz dobre stare dobe, s katero je vojni vihar dobrodušni pomel. Vladal je vseobči grabež in dirka za užitki. Mladina si je v takem mežehu iskala novih poti in ciljev.

Inženir Kovač je bil sin svojega časa ter je poleg razrvanosti polnokrvnega Balkanca, slabo nosil v sebi še nebrzdane nagone prevlečene s tanko mrežo zapadne kulture. Bil je srednje rasti, širokopleč in močnih, šapastih rok. Pod nizkim čelom so mu bliskale sive oči in pod orlovskim nosom so se smehljale široke, poželjive ustne. Zala mu je bila všeč že od prvega srečanja. Bil je dober poznavalec žensk. Zaline nemirne oči so mu jamčile za brezdanji ogenj njenega bitja.

"Imeti jo moram", je stisnil zobe, ko je postal in gledal za odhajajočim dekletom.

"Stojiš sredi trga ko zgrubljen otrok", ga je nagovorila profesorica Slavka, njegova šolska tovarišica, ki je pravkar hitela v gimnazijo.

"No, pač", je hladno mrdnil Kovač.

"Aha, tisto mlado uradnico si spremljal," se je spomnila Slavka in njene črne oči so se nevarno zabliskale.

"Da, imenitno dekle je", je izzivalno dejal Kovač.

"Nič ne rečem. Tebe pa ni bilo že ves mesec nič k nam!" je ostro očitala Slavka.

"Ne utegnem. Nikar se ne jez, prijateljica! Drevi pa gotovo pridem."

"Ni treba! Že vidim, da te mi je vzela", je Slavka skrivlila usta.

"Oho, si ljubosumna?" Slavka se je ugriznila v drhtečo ustnico.

"Prav nič, Mihajlo! Dogovorila pa sva se, da sva svoja, dokler traja ljubezen."

"Prav si rekla. A neobvezno z obeh strani. No, zdaj je šla moja ljubezen po vodi", jo je hladno zavrnil Mihajlo.

"Toča ne moja!" je zavpila razaljena Slavka.

"Ne vpil! Ljudje se ozirajo."

Drevi pridem in ti vse praviš, jo je miril Kovač. "Dobro, zdaj pa me sprejmi gimnazije!" je kar zahteval. Vdal se je. Vso pot mu je sila kakor trnje ostre očite obraz. Kovač se je slabo bledel. Pred samimi šolskimi vrati je odbrusil:

"Veš kaj, Slavka! Spoprijem pravila, da hočeš živeti tako kor se tebi zljubi, ker si si stojna in svoboden človek. Dar bo konec mladosti, bo trosila na teme pepela in kovala mladostne grehe. Če si drugače čutila, kakor si rila, mi je zelo žal. Pa ti sem svoboden človek in kar hočem."

"Surovež!"

Kovač se je poklonil in glo odšel.

Gospodična profesorica tisti dan znašala nad svojimi čenci, slabi redi so kar delovali.

"Kaj se toliko žene. Če se poročiti, naj vzame tovariša Bilko! Tepec je, jo ima in že nekaj let ji si je mislil Kovač na poti urad. V duhu je primerjal dekleti. Slavka je bila črnka z lepimi rokami."

je beraška skorja proti školski pojedini", je zadovoljil Mihaajlo, ki je imel meriti vse po želodcu.

3

Zala je prišla v urad in z delom. Nič prav zbrano. Njene misli so uhajale daleč. Pred dnevi je prejela znanca časnikarja, ki jo je sil, naj napiše včasih kak kotiček", ji je pisal. "Ali napisali kaj o ondotnih in njih šegah? Za naše bilo to novo in zanimivo, se ni mogla odločiti.

"Bi, ali ne bi? Takile ni članki in opisi niso umeni. Ne pregrešim se, če se jim."

Ze za mlajših let je Zala sala pesmi. Skrivaj seveda vala je domače loge, brin jo. Cvetoče češnje na pomis s pisanim bogastvom obtrte na jesen. Nerodne so njene pesmi, da Bog pom...

(Dalje sledi.)

Oglašajte v —

"Enakopravnost"

"CALL FOR MR. BINGO"

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, proke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

(K-4)

SREBRNINA

Ta kupon z ostalimi za ta teden, s 99c opravičijo osebo do skupine kot na sliki. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Ako živite izven Clevelanda, in ne morate priti v urad, priložite 10c, za kritje stroškov pošiljatve, skupaj toraj \$1.09.

Ime _____

Naslov _____

DOM ZAPADNIH SLOVENCEV,
6818 Denison Ave.

prredi

V NEDELJO 5. MAJA
v lastnih prostorih

POMLADANSKO VESELICO
S PLESOM

Začetek ob 5. URI popoldne do 10. ure
IGRA LOUIS TREBAR ORKESTER
Vstopnina 25c